

EL LLENGUATGE

Adverbis conjuncionals (I)

És evident que la inclusió de certs mots dins la categoria gramatical dels adverbis o bé dins la de les conjuncions no acaba d'ésser del tot satisfactòria. Sens dubte per això, Pompeu Fabra, en la seva Gramàtica de 1956, recorre a la denominació d'adverbis (o locucions adverbials) conjuncionals, entre els quals inclou tant mots atribuïts tradicionalment (en el seu mateix Diccionari) al grup dels adverbis, com és ara *abí* o *encara*, com al grup de les conjuncions, per exemple *doncs* o *però*. Fabra diu (pàgina 84) que aquests mots (o locucions) «expressen la relació lògica que hi ha entre el que es diu en la proposició en què figuren i el que s'ha dit en una proposició precedent (oposició, conseqüència, addició, etc.)». La relació que indica d'aquests adverbis que anomena conjuncionals, a la mateixa pàgina 84, és la següent: *tanmateix, no-gensmenys, amb tot, per això, però, a desgrat d'això, no obstant això, gens, per abò no, per consegüent, així, doncs, encara, endemés, més, ultra abò, així mateix, també, tampoc*. És ben fàcil d'adonar-se que l'atribució de la denominació d'adverbis conjuncionals a alguns d'aquests mots, com és ara *però*, *abí*, *encara* i *més*, no correspon a llur ús principal. I, d'altra banda, que la relació és necessàriament incompleta. Observem, així, que a la pàgina 91 de la mateixa Gramàtica, en què Fabra exemplifica l'ús dels adverbis conjuncionals, després d'haver-hi insistit, una de les locucions exemplificades és *més aviat*.

Una falta que es comet molt sovint, i que és, de fet, allò que ens indueix a parlar-ne, consisteix a atribuir a aquests mots o locucions que Fabra anomena adverbis conjuncionals una capacitat per a l'enllaç gramatical de dues oracions que en realitat no posseeixen. Expressen el lligam lògic que hi ha entre dues oracions però no les enllacen. Per això Fabra els designa amb aquesta denominació d'adverbis conjuncionals. Així, si bé podem dir *No surto i Plou i*, alhora, les enllaça sintàcticament, no podem dir «*Plou doncs no surto*» sinó *Plou; doncs, no surto*, és a dir, amb unes pauses que puntem de guidament, car *doncs* no té la capacitat necessària per a fer d'enllaç sintàctic entre les dues oracions.

Albert Jané